Съфинансирано от Европейския съюз

Справка за получени предложения и коментари от първо заседание на ПКН за справедлив преход в Ст. Загора, Перник и Кюстендил към КН на ПРР и от Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 20212027 (ПРР) относно обсъждане на:

- методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 на ПРР;
- методология и критерии за подбор на операции и проект на Насоки за кандидатстване по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, вкл. справяне с енергийната бедност“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР;
- методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР;
- изменение на Индикативната годишна работна програма за 2024 г. по ПРР.

1. ***Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 на ПРР***	
1.1 Коментари **Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ):**	**Становище УО:**
1. Критерии за административно съответствие и допустимост: Критерий 7 „Проектното предложение е в съответствие с одобрената концепция за ИТИ, включена в Общата програмна концепция за приноса на фондовете на ЕС към ИТСР на	**Приема се.** Критерият остава само за административно съответствие и допустимост.

региона, одобрена от съответния РСР, както и са налични средства по ПРР за неговото финансиране“ преповтаря критерий за техническа и финансова оценка 1 „Целта и обхватът на проектното предложение съответстват на одобрената на фаза 1 концепция за ИТИ и на Общата програмна концепция за приноса на фондовете на ЕС към ИТСР на региона, одобрена от съответния Регионален съвет за развитие“. Предвид че Общите програмни концепции включват одобрените концепции за ИТИ за съответния регион и по фаза 2 ще кандидатстват конкретните бенефициенти по тях, то критерият би трябвало да остане само като критерий за допустимост.	
2. Критерии за техническа и финансова оценка: Критерий 2 „Проектното предложение адресира уязвими групи“ дава възможност проектните предложения да получат до 20 точки, при условие, че дейностите в тях са насочени към две или повече уязвими групи. Същевременно групите, които са дефинирани в критерия не попадат в индикаторите за продукт и резултат по процедурата, а са изведени като целеви групи в индикаторите в обхвата на дейностите, финансирани от Програми „Образование“ и „Развитие на човешките ресурси“. Предвид факта, че индикаторите, приложими по различните мерки, допустими за финансиране по ПРР, вече са посочени в концепциите за ИТИ, ще е удачно същият да отпадне или да се намали тежестта му наполовина.	**Приема се частично.** Съгласно проведената дискусия в рамките на заседанието на Комитета за наблюдение тежестта на критерия е намалена от 20 т. (максимална стойност) на 15 т. (максимална стойност) като същевременно е увеличена от 10 т. на 15 т. тежестта на критерий 3.

2.	Методология и критерии за подбор на операции и проект на Насоки за кандидатстване (НК) по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, вкл. справяне с енергийната бедност“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР

2.1 Коментари **Община Кюстендил:**	**Становище УО:**
1. В раздел 12 „Допустими партньори“ от НК, т. 4 е допълнена (текста е в удебелен шрифт), както следва: 4. Декларация, съдържаща информация за енергийно уязвимите лица в сградата, **членове на СС**“	**Не се приема.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица.
2. В раздел 14 „Категории разходи, допустими за финансиране“ от НК, т. 14.1. „Условия за допустимост на разходите“ е допълнена (текста е в удебелен шрифт), както следва: Разходите за изпълнение на проектно предложение са допустими за финансиране, ако са действително направени и платени в периода от 30.09.2023 г. до 31.12.2029 г. Вземайки под внимание, че голяма част от разходите за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация и разходи, свързани със заснемания, технически и работни проекти, вкл. разходи за техническо обследване са	**Приема се, срока за допустимост е коригиран, от 01.01.2021 до 31.12.2029г.**

договорени и разплатени от СС преди 31.05.2023г., с цел кандидатстване по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - ЕТАП I“, предлагам срокът на допустимост на разходите да бъде коригиран, както следва: Разходите за изпълнение на проектно предложение са допустими за финансиране, ако са действително направени и платени в периода от 1 февруари 2020 г. до 31.12.2029г.	
3. В раздел 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от НК, в „Техническа и финансова оценка“ за критерий 4, поле „Източник на проверка“ е допълнено (текста е в удебелен шрифт), както следва: Проверката се извършва на база на декларирани обстоятелства за всяка сграда, обект на интервенция и справка в Агенция за социално подпомагане към Министерство на труда и социалната политика. **В категорията следва да попадат само енергийно уязвими домакинства, чийто член/ове са част от СС и настоящия им адрес съвпада/т с адреса на сградата.**	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
4. В раздел 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от НК, в „Техническа и финансова оценка“ за критерий 5, поле „Източник на проверка“ е допълнено (текста е в удебелен шрифт), както следва: Проверката се извършва на база на декларирани обстоятелства за всяка сграда, обект на интервенция и справка в Агенция за социално подпомагане към Министерство на труда и социалната политика. **В категорията**	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват

следва да попадат само лица, членове на СС чийто настоящ адрес съвпада с адреса на сградата.	всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
5. В раздел 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от НК, в „Техническа и финансова оценка“ за критерий 6, поле „Източник на проверка“ е допълнено (текста е в удебелен шрифт), както следва: Проверката се извършва на база на декларирани обстоятелства за всяка сграда, обект на интервенция и документи за издаден ТЕЛК. **В категорията следва да попадат само лица, членове на СС чийто настоящ адрес съвпада с адреса на сградата.**	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
6. В раздел 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от НК, в „Техническа и финансова оценка“ за критерий 7, поле „Източник на проверка“ е допълнено (текста е в удебелен шрифт), както следва: Справка от общината за настанените в обекта лица, съгласно общинската Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди на гражданите. **В категорията следва да попадат само лица, членове на СС чийто настоящ адрес съвпада с адреса на**	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите

сградата.	(обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
7. В раздел 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от НК, в „Техническа и финансова оценка“ за критерий 8, поле „Източник на проверка“ е допълнено (текста е в удебелен шрифт), както следва: Проверката се извършва на база на декларирани обстоятелства за всяка сграда, обект на интервенция и документи, издадени от НОИ. **В категорията следва да попадат лица, членове на СС чийто настоящ адрес съвпада с адреса на сградата.**	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
2.1 Коментари **Министерство на енергетиката:**	**Становище УО:**
8. Като приветстваме заложените в насоките социални критерии за оценка на проектите, даващи значителен брой точки (70 от общо 170), считаме, че критерият „Процент на лица, които са ранно пенсионирани и/или подлежат на ранно пенсиониране до 2029 г. в сградата, обект на интервенция (лица I категория труд, съгласно чл. 1, ал.1. от Наредбата за категоризиране на труда	**Приема се.** Предложението е основателно и е прието от първо заседание на ПКН за справедлив преход в Ст. Загора, Перник и Кюстендил към КН на ПРР. В допълнение, предложението е дискутирано и одобрено от членовете на КН на ПРР.

при пенсиониране)“ е по-удачно да се замени с критерий „Процент на лицата и членове на техните домакинства, заети в затихващите сектори - въгледобивните дейности, производството на енергия от въглища (включително електрическа енергия, топлинна енергия и пара), доставката на специализирано минно оборудване и спомагателните дейности в минното дело“. Така ще бъдат обхванати всички работещи в най-засегнатите от прехода предприятия, а не само служителите с първа категория труд.	
9. Изискването за кандидатстване с изготвено Обследване за енергийна ефективност и Обследване за установяване на техническите характеристики на сградата би могло да представлява финансова бариера за подготовка на проектното предложение за сгради, които отговарят на поставените социални критерии, а именно имат по-висок процент лица, получаващи енергийни и социални помощи, инвалиди и т.н. Предлагаме да се въведе механизъм за осигуряване на средствата за тези необходими подготвителни дейности за подаването на проектите.	Приема се за информация. **Срокът за допустимост на разходите е коригиран, от 01.01.2021 до 31.12.2029г., като разходите за обследване за енергийна ефективност и обследване за установяване на техническите характеристики на сградата, са допустими за финансиране по процедурата.**
10. Във връзка с европейската политика, насочена към ускоряване темпа на развитие и все по-широкото използване на енергията от ВИ във всички икономически сектори, в т.ч. и в строителния (сградния) сектор, считаме за особено важно да бъдат въведени индикатори, позволяващи отчитане на използваната енергия от ВИ в сградите. В тази връзка предлагаме да бъдат включени следните индикативни индикатори: • Вид на използвания ВИ; • Инсталирана мощност от ВИ, kW;	**Приема се**, коментарът ще бъде отразен в Насоките за кандидатстване по процедурата.

•Очаквано производство на електрическа и/или топлинна енергия от ВИ, kWh. Направеното предложение е в контекста на приетата Директива (ЕС) 2023/2413 , с която са извършени промени в Директива (ЕС) 2018/2001 относно насърчаването на енергията от възобновяеми източници и съгласно която всяка държава членка следва да се стреми към постигането на 49 % индикативен дял на енергията от ВИ в сградния сектор.	
2.2 Коментари **Национално сдружение на общините в България:**	**Становище УО:**
11. Началният период за допустимост на разходите от 30-ти септември 2023 г., няма да позволи на Сдружения на собствениците, които са заплатили разходите за извършване на обследванията за енергийна ефективност и сертификатите за енергийни характеристики на сгради в експлоатация и разходи, свързани със заснемания, технически и работни проекти, вкл. разходи за техническо обследване, с цел кандидатстване по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - ЕТАП I“ по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), да ги покрият от бъдещата процедура, защото същите са от преди 31.05.2023 г. Отчитаме, че срокът за допустимостта на разходите е съобразен с изискванията на Регламентите касаещи програмния период, но считаме че следва да се търсят решения, които да позволят пълно финансиране на попадналите и то голям брой проектни предложения в резервния списък по процедурата по НПВУ.	**Приема се, срокът за допустимост е коригиран, от 01.01.2021 до 31.12.2029г.**
12. Общини предлагат, в критериите за оценка на качеството от 4 до 7, касаещи енергийно уязвимите домакинства, да се	**Приема се частично.** Декларацията следва да съдържа информация за енергийно

заложат изисквания, домакинствата задължително да са членове, т.е да са част от Сдруженията на собствениците и адресната им регистрация да съвпада с адреса на сградата в обект на интервенция.	уязвимите лица, които живеят (обитават/ползват) в сградата, за което се представя копие от книгата на етажната собственост, съгласно ЗУЕС, от което да са видни всички живущи (обитаващи) в сградата. В Сдружението на собствениците могат да не членуват всички собственици, както и не отразява живущите (обитаващите/ползващите) в сградата, които отговарят на критериите за енергийно уязвими лица. **Приема се предложението енергийно уязвимите лица да са с настоящ адрес, който съвпада с адреса на сградата, обект на интервенция.**
13. Предвижда се проверките на критерии 4. Процент на енергийно уязвими домакинства в сградата, обект на интервенция, 5. Процент на лицата, получаващи месечни социални помощи съгласно Закона за социалното подпомагане в сградата, обект на интервенция, 6. Процент на лица с увреждания в сградата, обект на интервенция (лица с увреждане/степента на трайно намалена работоспособност) и 8. Процент на лица, които са ранно пенсионирани и/или подлежат на ранно пенсиониране до 2029 г. в сградата, обект на интервенция (лица I категория труд, съгласно чл. 1, ал.1. от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране), да се извършва на база декларирани обстоятелства за всяка сграда, обект на интервенция, както и въз основа на справки от АСП, МТСП, ТЕЛК, НОИ. Декларациите вероятно ще бъдат подавани на етап кандидатстване, заедно с останалите документи, подлежащи на оценка, а справките ще се извършват по служебен път по време на оценката. За да подадат декларациите	**Приема се по принцип. Документите, които е възможно УО на ПРР да получи по служебен път, няма да бъдат изисквани от кандидатите.**

по горепосочените критерии, всички живущи трябва да съберат внушителен набор от документи, а председателите на сдружения да ги обобщят и да подпишат необходимата за всеки критерий декларация. Това в допълнение към предвиденият три месечен срок за кандидатстване, който е твърде кратък за подготовката и подаването на множество проектни предложения, ще затрудни собствениците на сградите. С оглед на това, предлагаме да се обмисли работещ вариант за служебното набиране на този вид информация.	
14. Считаме и че Критерий 9. Клас на енергопотребление на сградата, обект на интервенция, преди прилагане на мерките за енергийна ефективност е субективен, защото по-голямата част от МЖС попадат в клас на енергопотребление "С", т. като през годините част от собствениците на апартаментите са въвеждали енергоспестяващи мерки, като например: подмяна на дограма, топлоизолация по външните стени, смяна на генератора на топлина, смяна на осветлението и т.н, което води до подобряване състоянието на сградата от гледна точка на енергийната и ефективност. В тази връзка, предлагаме същият да отпадне.	**Не се приема.** Практиката при прием на проектни предложения за МЖС показва, че по-голяма част от жилищните сгради са с лоши енергийни характеристики (класове D, E, F и G). Анализът на наличната информация от реално обновени сгради показва, че за постигане на по-високо резултати за енергийна ефективност, политиките за обновяване трябва да са фокусирани приоритетно към сгради с класове на енергопотребление D, E, F и G.
2.3 Коментари **Хабитат България:**	**Становище УО:**
Не повече от 80% грантово финансиране, в съответствие с етап 2 на проекта по НПВУ	**Не се приема** Процедурата се изпълнява в рамките Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027, насочен към най-силно засегнатите от климатичния преход области Перник, Кюстендил и Стара Загора, както и общините Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград,

	Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа. Процедурата ще подкрепя ЕЕ в многофамилните жилищни сгради с оглед справяне с енергийната бедност. В този смисъл по процедурата е осигурено 100% безвъзмездно съфинасниране за обектите, с изключение на самостоятелни обекти в сградата, които се използват за извършване на стопанска дейност
Да се въведат допълнителни критерии за оценка на кандидатите като: - Брой домакинства в енергийна бедност - колкото по-голям е броят на такива домакинства, толкова повече точки да получава кандидата - Наличие на общински жилища - колкото по-голям е броят на такива жилища в сградата, толкова повече точки да получава кандидата	**Приема се за информация.** В методологията и критериите са включени 5 критерия за лица, които са в енергийната бедност, в рамките на дефинициите за енергийна бедност и уязвими домакинства вкл. процент на енергийно уязвими домакинства в сградата, обект на интервенция. Критерии за наличие на общински жилища също е включен, а именно критерий 7. Процент на лица, с установени жилищни нужди, настанени в социални (общински) жилища, в сградата, обект на интервенция, съгласно общинската Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди на гражданите.

[3]- *Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР*	
3.1 Коментари **Министерство на финансите:**	**Становище УО:**
1.По избрания режим за помощ - съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, считаме за важно в т. 4 допустими разходи, да се допълнят и цитираните регламенти, тъй като съдържат допълнителни условия относно допустимостта и обхвата на разходите.	**Приема се.** Допълнен е т.4. на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР
2.Във връзка с партньорите по процедурата, а именно - АЗ, КНСБ и КТ „Подкрепа“ препоръчваме предварително съгласуване на материалите по процедурата с МТСП, вкл. по отношение на дейностите на партньорите и избрания режим помощ. Целта е да се осигури еднакво третиране на посочените субекти, в случаите когато вече подобни дейности/разходи са подпомагани и по линия на ОПРЧР.	**Приема се.** Материалите са съгласувани с МТСП и са отразени съответните получени от тях коментари.
3.2 Коментари **Министерство на труда и социалната политика:**	**Становище УО:**
3.Промените в конкретните бенефициенти по операцията, приложимите режими на държавна/минимална помощ (посочени конкретно в изпратените допълнително Методология и критерии за подбор на операцията) и новият размер на общия бюджет от 110 217 684 лв. и разпределението му по области водят до несъответствия. Предвиденият бюджет е двойно по-голям от максимално възможния да бъде използван в операцията. Следва да се	**Приема се за информация.** Прилагането на прага от 3 млн.евро за обучения от Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 е на ниво проект за обучение. Конкретните бенефициенти по процедурата ще имат възможност да подадат повече от едно проектно предложение.

отчетат ограниченията на бюджетите на едно проектно предложение, произтичащи от приложимите регламенти за държавна помощ. При максимална стойност на БФП от 3 млн. евро за обучения по Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 (който изисква и съответното съфинансиране), ако всички допустими 9 на брой предприятия конкретни бенефициенти използват максимума от 6 млн. лева, по операцията е възможно да се изразходват около 54 млн. лв. Предвидени по операцията са 110 млн. лв. За бюджета на Област Кюстендил прави впечатление, че е предвиден един конкретен бенефициент, а размерът на бюджета за областта е 31,5 млн. лв. Също по отношение на бюджета, определен за област Стара Загора, за 5 предприятия конкретни бенефициенти са предвидени 73 млн. лв., а могат да бъдат предоставени не повече от 30 млн. лв.	
4.За обучителните организации, допустими партньори по операцията, е посочено, че следва да притежават активна лицензия от НАПОО за обучението, което ще провеждат. Обръщаме внимание, че това е валидно само за обученията за придобиване на професионална квалификация. За обученията по ключови компетенции няма режим на лицензиране.	**Приема се.** В раздел „Допустими партньори“ е направено уточнение, че лицензия от НАПОО е валидно само за обученията за придобиване на професионална квалификация.
5. Също по отношение на партньорите обучителни организации - при определянето им следва да се гарантира подбор, така че да не бъде заобиколен Законът за обществени поръчки. Ако не се премине през подбор, обучителна организация Х получава директно предоставяне по процедурата, а обучителна организация У не получава финансиране. По този начин се	**Приема се за информация.** За проектните предложения, които включват обучителна организация като партньори същите ще бъдат избрани, съгласно условията на процедурата и по реда на ЗУСЕФСУ. Партньорите следва да се включва в проектното предложение, само когато е необходим за изпълнение на

нарушава конкурентния принцип, тъй като за дейността „обучение“ е налице активен конкурентен пазар. Капацитетът на организациите партньори също следва да бъде предмет на оценка.	дейностите и за постигане на целите и резултатите по проекта. Функциите на партньора и отговорностите му ще бъдат ясно описани както в проектното предложение, така и в Споразумението за партньорство. Опитът на организацията партньор е обект на оценка (критерий 1).
6.По отношение на допустимите дейности е посочено, че за група 1 „Обучения за професионална квалификация и преквалификация за работа в сектор Енергетика“ са допустими обучения за повишаване на професионална квалификация и за преквалификация на заети лица в сектор „Енергетика“, насочени към: „обучения в областта на чистата енергия и енергийна ефективност, включително свързано с фотоволтаични панели, електрическо оборудване и части за фотоволтаични панели, хидролизатори за водород, допълнително оборудване за водороден газ, геотермално оборудване-тръби, вентили, автоматика, оборудване за системи за съхранение на електрическа енергия, инструменти и резервни части и други в зависимост от местните нужди;“ и др., като областите на обученията са посочени конкретни за всяка от трите административни области. Обръщаме внимание, че за провеждането на обучения за придобиване на професионална квалификация (група 1) същите следва да отговарят на Списъка на професиите, тъй като обученията за придобиване на професионална квалификация са всъщност обучения за придобиване на професия (като е възможно да са за част от професия). Посочените области на обученията следва да се приравнят на съответната професия от	**Приема се.** Посочването на области на обученията, съгласно списък на професиите за ПОО ще бъде уточнен в Насоките за кандидатстване по процедурата.

Списъка (https://www.navet.government.bg/bg/aktualen-spisak-na-profesiite-za-poo/).	
7. Дейностите от група 2 са наречени „Обучения за професионална квалификация и преквалификация за работа извън сектор „Енергетика“, като в тях са включени обучения за придобиване на умения, насочени към самостоятелна заетост/ стопанска дейност по Ключова компетентност 7 „Инициативност и предприемачество“. Обръщаме внимание, че ключовите компетенции не са професионална квалификация и преквалификация. И не могат да се приравняват на такива обучения. Моля вижте коментара по т. 2 по-горе във връзка с обучителните организации.	**Приема се.** С оглед прецизност в определянето на дейности по група 2 освен професионална квалификация и преквалификация е добавено обучение по ключовите компетенции.
8. Другият вид обучения от група 2 „Обучения за професионална квалификация и преквалификация на работници, насочени към интелигентна специализация и кръгова икономика, в зависимост от спецификата на всеки от трите региона (Перник, Кюстендил и Стара Загора), определени съгласно обхвата на следните тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 20212027 (ИСИС)“ също следва да се определят съобразно Списъка на професиите, по които ще се търси придобиване на професионална пре/квалификация. Друг вариант е да се обособят като специфични обучения, за които обаче трябва да се има предвид, че няма лицензиране и регламентация.	**Приема се.** Обособени са обучения по тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 (ИСИС)“. Детайлна информация за вида на обученията по тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 (ИСИС) ще бъде предоставена в Насоките за кандидатстване по процедурата.
9. При разходите за транспорт предлагаме да се отчита не само месторабота на лицата, но и местоживеенето. Разходите за	**Не се приема.** Разходите за транспорт попадат в категорията на допустимите разходи, съгласно чл.31 на

транспорт биха били допустими само под режим де минимис, тъй като не попадат в категорията разходи съгласно чл. 31 от Регламент 651/2014.	Регламент 651/2014.
10. Предвижда се да с изплащат компенсации за работодателя за периода на обучение на работниците. Ако компенсациите се изплащат на работодатели, това излиза извън проект за обучение, съгласно чл. 31 от Регламент 651/2014. Препоръчваме допустимостта на този разход да се консултира с Министерство на финансите по отношение на приложимите режими на помощ.	**Приема се.** По процедурата е дадена възможност за три варианта на режими: на непомощ, на деминимис и съгласно Регламент 651/2014. На ниво Насоки за кандидатстване разходите за компенсации на работодателя за периода на обучение на работниците ще бъде съгласуван с Министерство на финансите.
11. Демаркацията с ПРЧР е необходимо да се коригира. По ПРЧР се финансират операции за придобиване на професионална квалификация, ключови компетентности, умения в резултат от специфични за предприятието обучения и др. За 2024 г. КН на ПРЧР е одобрил операция „Нови умения“, която ще бъде обявена в най-скоро време, която е целенасочена именно към такива обучения в предприятията. Методологията и критериите за операцията претърпяха промени през м. март 2024 г. като в целите на операцията се включи осъвременяване на знанията и уменията на заетите лица, особено на тези, които са в нарастващ риск от загуба на работа, поради преструктуриране, закриване на неекологични дейности и др. В този смисъл се промени и методологията за оценка на ТФО, която определя бонус точки за предприятията, засегнати от зеления преход. Настоящата промяна на операцията налага да се определи строга демаркация между двете програми с цел избягване на	**Приема се.** Отразено е в раздел 8 „Демаркация и допълняемост“.

двойно финансиране за 9-те конкретни бенефициента на операцията на ПРР. Считаме, че демаркацията е най-добре да се извършва на ниво участник в обученията, ако УО на ПРР може да осигури микроданни за всеки от участниците, което се прави по ПРЧР. Ако това не е възможно, демаркацията следва да се извърши на ниво кандидат, като се вземат предвид видовете обучения, заявени от кандидата в операциите на двете програми. **Предложение за промени в текст за демаркация с ПРЧР** (в жълт цвят са новите предложения): „Ще бъде изследвана възможността демаркацията между мерките от Фонда за справедлив преход (ФСП) и Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 - 2027 (ПРЧР) да бъде осигурена на ниво участник в дейностите. Ако това не е възможно, демаркацията ще се извърши на ниво кандидат и включени в проектното му предложение видове обучения. Дейности за обучения, подкрепени по ПРЧР няма да получават подкрепа по ФСП и обратно за един и същи кандидат. Конкретно приложимия ред ще бъде определен в Условията за кандидатстване по процедурата. Тази специфична процедура е насочена към конкретни бенефициенти - работодатели, които ще бъдат най-силно засегнати от справедливия преход и целите са насочени към своевременна подкрепа и подпомагане на заетите/работещите, за да не бъдат съкратени и да останат без работа. ПРЧР ще подкрепя мерки, свързани с различни видове обучения (за придобиване на професионална квалификация, за придобиване	

на ключови компетентности, за умения в резултат от специфични обучения, и др.), които се предоставят на хоризонтален принцип и са достъпни за всички допустими кандидати по програмата в страната. Мерките по ФСП са насочени към квалификация и преквалификация на работниците в посочените конкретни допустими кандидати, които са пряко засегнати от зеления преход в регионите на Стара Загора, Кюстендил и Перник. ПРЧР ще допълни инвестициите по ФСП чрез хоризонтални мерки, които ще бъдат достъпни и за други предприятия и физически лица извън засегнатите от зеления преход и ще предостави възможности също за уязвими хора и семейства, нуждаещи се от подкрепа за социално включване, чрез проекти, финансирани от програмата, включително местните общини, местни неправителствени организации и др.“	
12. Операцията е с конкретни бенефициенти 9 предприятия, но включва Методология и критерии за подбор. Критерии за качество с точки не са необходими при директно предоставяне на конкретни бенефициенти. Оценката не се предполага да прави подбор - операцията цели да подкрепи всички кандидати, които са определени за целта като конкретни бенефициенти. Всички изискуеми критерии предлагаме да са с отговори Да, Не, НП. Посочено е, че по критериите за качество, които се оценяват с точки, за финансиране се предлагат всички проекти по реда на класирането до покриване на общия бюджет по процедурата. От разполагаемата информация считаме, че общият бюджет е по-голям, отколкото е възможно да бъде изразходван в тази	**Приема се за информация.** Методологията и критериите са предварително съгласувани със службите на ЕК. Прието е да бъдат включени критерии за качество, с които да се даде приоритет на проектните предложения в партньорство с обучаваща организация с опит; които имат подробен инвестиционен план с намерения за нови икономически дейности и предложение (оферти) от други работодатели в региона за организиране на директен трансфер на хора на нова работа след извършена преквалификация.

процедура, като се отчетат максимално допустимите бюджети на проекти, съгласно приложимите регламенти по отношение на държавната помощ (коментирани в т. 1 по-горе).	
13. Допълнително получени коментари, касаещи прецизиране на информацията в: - раздел II. Критерии за допустимост, т. 2 Допустими партньори, т. 3 Допустими дейности, т. 4 Допустими разходи; - раздел V. Обосновка за необходимостта; - критерий 2. „Степен на готовност“ от критериите за оценка на качеството	**Приемат се.** Методологията и критериите по процедурата са допълнени и прецизирани съгласно получените коментари и предложения.
3.3 Коментари **Министерство на енергетиката**	**Становище УО:**
1. По отношение на предложените допустими кандидати обръщаме внимание, че на територията на област Перник и област Кюстендил към момента се осъществява добив от следните находища на въглища: - За област Перник: находище Пернишки въглищен басейн, у-к „Бела вода”, находище Пернишки въглищен басейн, - За област Кюстендил: находище Бобов долски въглищен басейн - уч. „Миньор”, находище Бобов долски въглищен басейн, у-к „Бобов дол” В тази връзка считаме, че концесионерите на така посочените находища следва да бъдат включени като допустими кандидати. Към момента същите имат нает персонал и осъществяват добив на въглища, поради което са част от пряко засегнатите от прехода лица и индустрии. Също така в Териториалния план на област Стара Загора са	**Приема се.** Допустимите кандидати по процедурата са прецизирани в методологията и критериите, както и в ИГРП.

включени и 10 прилежащи общини, сред които община Сливен. Считаме, че е подходящо да се разгледа възможността ТЕЦ Сливен да бъде включен като допустим кандидат.	
2. С оглед прецизност считаме, че в т. II.1 Допустими кандидати следва да бъдат посочени наименованията на дружествата, опериращи съответните обекти - ТЕЦ или находище, от което се осъществява добив на въглища (мина), като допълнително ще изпратим списък с наименованията на операторите/концесионерите.	**Приема се.** Допустимите кандидати по процедурата са прецизирани в методологията и критериите, както и в ИГРП.
3. По отношение на заложения в т. II.4 Срок за допустимост на разходите, считаме, че крайният срок 30.10.2025 г. не е обоснован от конкретно обстоятелство или ангажимент по ТПСП, като предлагаме да бъде заложен максимално дълъг краен срок за допустимост на разходите. Също така предлагаме да бъде обмислена възможност за цикличност на кандидатстването, а не в два тура в рамките на период от 6 месеца след обявяването на насоките за кандидатстване. Това ще даде възможност за адресиране на нужди, които към момента не са възникнали и не са идентифицирани от допустимите кандидати, предвид твърде ранния етап на осъществяване на прехода.	**Приема се.** Срокът за допустимост е удължен до допустимия съгласно регламент срок. В методологията и критерии е включена възможност за добавяне на нови срокове за кандидатстване при обосновано искане от страна на конкретните бенефициенти.
4 ***Изменение на Индикативна годишна работна програма по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 за 2024 г.***	
4.1 Коментари **Министерство на енергетиката**	**Становище УО:**
Министерство на енергетиката по изменение на ИГРП: 1. По процедурата за Подкрепа за работещите в най-засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация описанието на допустимите дейности е	1. Посочената информация за дейностите е отразена в колона с наименование: Примерни допустими дейности. Пълна и детайлизирана информация за допустимите дейности УО на ПРР представя в проекта на Методология

частично и липсва важна информация. Посочено е, че дейностите са разделени в две групи, но се съдържа информация само за първата група, както и само за област Стара Загора. Предвидени са обучения „в сектор Енергетика, насочени към... без да е уточнено към какви умения, поради което не може да се прецени доколко същите отговарят на нуждите. 2. Считаме, че обявяването на процедурата за картографиране на уменията на косвено засегнатите не следва да бъде отлагано за четвърто тримесечие на 2024 г., а следва да бъде обявена възможно най-скоро, тъй като резултатите от нея са свързани с програмирането на други процедури.	и критерии за подбор на проектни предложения (документът е приложен в изпратените за разглеждане материали от КН и ПКН), както и в съответни Насоки за кандидатстване. **Коментарът се приема.** В ревизирания проект на ИГРП за 2024 г. в колона - Примерни допустими дейности е представена допълнителна информация. 2. Обявяването на процедурата за картографиране на уменията на косвено засегнатите лица не се отлага за 4-то тримесечие на 2024 г. УО на ПРР прецизира датата на обявяване **от** 3-то тримесечие **на** в рамките на 3-то/4-то тримесечие, предвид че дейностите по процедурата е планирано да надградят и допълнят процедура по картографиране на уменията и потенциала за развитие, повишаване на квалификацията и преквалификация на засегнатата работна сила в трите въглищни региона на страната, която се осъществява от Министерството на труда и социалната политика с ресурс от Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. като същата е в етап на разработване и все още не е приключила. **Коментарът се приема за информация.**